

De gröna i Åbo - Kommunalvalsprogram 2025

Inledning

De gröna vill säkra en bra vardag för dagens invånare, på ett sätt som gör att också kommande generationer får möjlighet att leva ett lika bra liv. En bra vardag är möjlig enbart om man tar hand om klimatet och naturen. Ett grönt Åbo är både kompakt, naturrikt och klimatvänligt, eftersom det i hög grad bygger på kollektivtrafik, gång och cykling.

I och med reformen 2022 ändrades kommunernas ansvarsområden då social- och hälsovårdstjänsterna överfördes till välfärdsområdena. Detta minskar dock inte kommunernas betydelse. För De gröna är den viktigaste välfärdspolitiken att förebygga sjukdom, problem och ohälsa. I den gröna visionen arbetar kommunen för att förebygga problem genom att till exempel skapa arbetstillfällen, öka den vardagliga fysiska aktiviteten, investera i en trivsam stadsmiljö och stödja kultur och föreningsliv. Utbildningen är särskilt viktig: den stödjer barns och ungas vardag, främjar sysselsättning och ökar välbefinnandet.

Vi vill framför allt investera i barns och ungas välbefinnande, eftersom dessa drabbades hårt under coronaåren. Detta är en investering som kommer att ge avkastning under kommande årtionden i form av arbetsförmåga och hälsa. Också invandringen ser vi som en investering i framtiden: när de nya Åboborna blir hemmastadda kan de ta ansvar för att vardagen fungerar smidigt under flera decennier framöver.

Om vi inte skyddar miljön är allt annat meningslöst	2
Att förhindra klimatkrisen är vår viktigaste uppgift	2
Att bevara naturen och föra den närmare människor är ett självändamål	3
Åbo lever och rör sig hållbart	4
Trafiklösningarna måste föras från 1970-talet till 2030-talet	4
Vi bygger och vårdar en hållbar, grön och trivsam stad	5
Stadsdels- och bostadspolitiken ska motverka segregation och involvera invånarna	6
Åbos livskraft skapas genom arbetsplatser och invandring	7
Åbo utnyttjar modigt de nya möjligheter som TE-reformen erbjuder	7
Bra arbetstillfällen skapar den starkaste livskraften	8
Invandring skapar livskraft och jobb	9
En medmänsklig stad stöttar sina invånare även i utmanande livssituationer	10

En bra stad har god förvaltning och en hållbar ekonomi	10
Lärande är en mänsklig rättighet	11
Småbarnspedagogiken lägger grunden för lärande	12
Den allmänbildande grundskolan är hörnstenen i ett bildat samhälle	12
Studera förnyar Åbo och hela Finland	13
Det moderna samhället förutsätter livslångt lärande	13
Invånarna bygger Åbo	14
Kultur är en förutsättning för ett gott liv	14
De gröna är föreningarnas, medborgaraktivismens och invånarrörelsernas bästa allierade	15
En fungerande stad uppmuntrar till rörelse	16
En aktiv ung person är en framtida aktiv vuxen	17

Om vi inte skyddar miljön är allt annat meningslöst

Klimatkrisen fortskrider nu i en sådan takt att Åbo, Finland och Europa om hundra år kan vara helt oigenkännliga. Därför är det vår skyldighet att ta hand om miljön så väl att Åbos långa historia får den fortsättning den förtjänar.

På ett praktiskt plan är kommunernas klimat- och naturförvaltning mycket jordnära och lokal. Kommuner överallt har en roll att spela när det gäller att främja lösningar som är klimatpositiva eller åtminstone -neutrala. Det är också upp till kommunen att skydda stadsnaturen där den existerar just nu, och att skapa nya grönområden där det är möjligt. Den lokala naturen är också en så viktig del av människors välbefinnande att man måste ägna betydande uppmärksamhet åt dess tillgänglighet.

Åtgärder

Att förhindra klimatkrisen är vår viktigaste uppgift

- Vi satsar på grön stadsplanering av hög kvalitet, som motverkar förlust av biologisk mångfald, ökar trivseln i området och uppmuntrar till naturupplevelser.
- Vi ökar byggnaders energieffektivitet och minskar utsläppen från byggandet. Vi använder ekologiska, långlivade och återvinningsbara byggmaterial samt främjar träbyggande.
- Vi förbereder oss för klimatförändringen genom att utveckla stadens natur för att mildra omständigheterna under översvämning och kyla ner under värmeböljor.

- Vi förebygger översvämningar och minskar belastningen på vattendrag genom att förbättra lösningar för dagvattenfördröjning.
- Vi ökar andelen växtbaserad mat inom den offentliga sektorn i enlighet med nationella näringsrekommendationer, med hänsyn till både klimatet och människors hälsa.
- Vi tar hänsyn till 3-30-300-principen i byggandet och stadsplaneringen: 3 träd ska synas från varje fönster, 30 procent av bostadsområdena ska ha trädkronstäckning, och det ska vara högst 300 meter till närmaste grönområde.
- Vi utvecklar återvinning och cirkulär ekonomi med mod och innovation.
- Vi stärker elektrifieringen av trafiken genom att prioritera utsläppsfri mobilitet också i stadens upphandlingar. Vi bygger laddningsgator för att komplettera det privata laddningsnätet och söker lösningar för att förbättra laddningsmöjligheterna för elbilar också i äldre husbolag.
- Vi säkerställer att biomassan som förbränns i Åbo Energis kraftverk i Nådendal uppfyller hållbarhetskriterier och att fjärrvärmens gradvis övergår till förbränningsfria energiproduktionsformer.
- Vi fortsätter att utveckla smarta uppvärmningslösningar för stadens fastigheter.

Att bevara naturen och föra den närmare människor är ett självändamål

- Vi skyddar 10 % av stadens markområde i enlighet med EU:s striktaste naturskyddskriterier. Vi bevarar skogar och parker som fungerar som kolsänkor.
- Vi sammanlänkar befintliga friluftsleder och skapar sammanhängande rutter skyddade från trafikbuller.
- Vi ökar den biologiska mångfalden i stadens natur med hjälp av grön stadsplanering och infrastruktur, såsom gröna tak, genomsläpplig stenläggning och blommande ängar. Vi söker också nya möjligheter till grönplanering i befintliga byggnader.
- Vi utökar och förbättrar möjligheterna till odlingslotter och lådodling runt om i staden. Vi inkluderar även nyttoväxter i planteringarna.
- Vi tar hand om livsmiljöer och vandringsvägar för vilda djur. Vi avbryter inte gröna korridorer med byggprojekt och vi skyddar livsmiljöerna för vandringsfiskar.
- Vi arbetar för att förbättra Östersjöns och åarnas tillstånd i Åboområdet. Vi minskar näringsbelastningen på vattendrag genom att främja hållbara odlingsmetoder och genom att underlätta transporten av gödsel från djurgårdar direkt till växtodlingsgårdar.
- Vi skapar tillgängliga naturutflyktsmål, utomhusidrottsplatser och rekreationsområden runt om i staden.
- Vi anlägger tillgängliga badstränder i Pansio, vid Karl Knutssons strand, vid Sorttabacken och vid Runsala folkpark i enlighet med planerna.

Åbo lever och rör sig hållbart

En hållbar livsstil består av många små praktiska lösningar. I kommunerna är dessa lösningar främst kopplade till transport, planering och byggande. Åbo har perfekta förutsättningar för att vara en vägvisare, eftersom en växande och attraktiv stad också har råd att investera i sin miljö och på så sätt säkerställa dess attraktivitet. Detta kräver en förändring av den bilcentrerade stadsplanering som präglat stadsutvecklingen under tidigare årtionden.

Trafiklösningarna måste föras från 1970-talet till 2030-talet

Ett modernt samhälle kräver att människor kan förflytta sig enkelt och snabbt. I Åbo har detta varit målsättningen sedan 1960-talet vilket har lett till ett trafiksystem baserat på privatbilism. Denna filosofi har dock nått vägs ände av flera skäl: staden växer snabbt, innerstaden får slut på utrymme, klimatet tål inte längre fossila bränslen, och vi blir alltmer medvetna om de hälsorisker motorfordon medför – försämrad kondition för bilister och för andra människor bland annat partikel- och bullerföroreningar. En växande, modern stad måste baseras på tillgänglig kollektivtrafik (särskilt spårtrafik), gång och cykling.

Åtgärder

Transport baserad på kollektivtrafik

- Vi bygger en spårväg från hamnen till centrum och vidare till Kråkkärret samt inleder planeringen av en spårvägsutvidgning, eventuellt i samarbete med grannkommunerna.
- Vi fortsätter att förbättra busstrafikens smidighet genom att utveckla stomlinjenätet enligt behov, exempelvis genom fler bussfiler och genom att lyssna på invånarnas erfarenheter. Vi planerar busstidtabeller med syfte att säkerställa punktlighet och smidiga byten.
- Vi främjar byggandet av Västbanan och skapar en fungerande regionalstågstrafik i Egentliga Finland.
- Vi genomför ett resecentrum och integrerar lokal- och fjärrtrafik för att skapa tydligare och mer sammanhängande reskedjor.
- Vi utökar Föli-båttrafiken och gör Åbos öar mer tillgängliga. Vi säkerställer genomförandet av gångbron till Hirvensalo trots förseningarna.

En cykel- och gångvänlig stad

- Vi gör gångtrafik mer lockande genom att separera olika transportformer till egna filer.
- Vi bygger ett omfattande och mångsidigt cykelvägnät. Enkelriktade cykelbanor, cykelleder och säkra cykelparkeringar hör till en modern stad.
- Vi utvidgar området för intensifierat vinterunderhåll av cykelvägar.
- Vi utvidgar stadscykel säsongen så att den varar året runt, och utvidgar stadscykelområdet längs huvudvägarna ända till ringvägen för att förbättra reskedjor.
- Vi höjer och upprätthåller vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer till minst samma nivå som på bilvägar.
- Vi skapar gårdsgatulösningar vid skolor och sänker hastighetsgränserna så att barn kan uppmuntras att cykla till skolan redan i grundskolans lägre årskurser, istället för att förbjudas.
- Vi begränsar elsparkcyklarnas negativa påverkan på trafiksäkerhet och tillgänglighet genom att motverka slarvig parkering och styra dem till rätt filer. Vi tar ut en avgift från elsparkcykelföretag för användning av stadens gatuutrymme.
- Vi går mot en marknadsbaserad parkeringspolitik i byggplaneringen, så att parkeringskrav inte höjer bostadspriserna. Vi ökar parkeringskraven för andra transportmedel än privatbilar. Vi möjliggör att boendeparkeringsnormen uppfylls också genom att utnyttja privata parkeringsutrymmen utanför tomten.

Vi bygger och vårdar en hållbar, grön och trivsamt stad

Trivsamma stadsdelar, tillgänglig närservice och en livfull stadskärna gör Åbo till en människonära stad. De gröna främjar en hållbar och tät stadsstruktur med goda kollektivtrafikförbindelser, respekt för historien och intressant arkitektur. Trivsel prioriteras i alla delar av staden. Vid både renovering och nybygge satsar vi på arkitektonisk kvalitet och bevarande av gröna miljöer. Istället för parkeringsplatser ska stadens utrymme användas för rekreations- och vistelseområden.

Åtgärder

Förbättrad trivsel i bostadsområden

- Vi ökar trivseln i centrum genom fler gågator, sommar- och gårdsgator, vistelseområden, grönområden och lekplatser. Vi möjliggör pop-up-lokaler för företag.
- Vi utgår från fotgängarens perspektiv i byggande och trafikplanering. Vi förhindrar skapandet av vindtunnlar och säkerställer att dagsljus når både invånare och fotgängare.

- Vi lugnar stadskärnan genom att begränsa genomfartstrafik och ökar anslutningsparkeringar för dem som kommer utifrån, samtidigt som vi säkerställer tillgång till parkeringshus i centrum.
- Vi frigör gatuytor från parkeringsplatser för annat bruk, såsom uteserveringar och trädplanteringar. De kvarvarande gatuparkeringsplatserna prioriteras för personer med funktionsvariationer, korttidsparkering och boendeparkering.
- Vi minskar ljusföroreningar genom automatiserad gatubelysning och förbud mot störande ljusreklam (till exempel blinkande och mycket starka ljusskyltar). Vi ser samtidigt till att cykel- och gångvägar har tillräcklig belysning för trygghetens skull. Vi uppmärksammar ljusföroreningarnas negativa påverkan på naturen och människors relation till den.
- Vi minskar bullerföroreningar genom att bland annat sänka hastighetsbegränsningar i tätt bebyggda områden.

Fokus på kvalitet och miljövänlighet inom byggbranschen

- Vi bevarar en tät stadsstruktur och skyddar obebyggda områden i stadens utkanter genom att i första hand styra nybyggen till redan bebyggda områden. Oanvända ytor i centrum, såsom ödetomter, ska antingen bebyggas eller förbättras för trivsel och skydd av stadens natur.
- Vi bevarar befintliga träd och grönska. Vi kräver att byggprojekt uppfyller en viss andel grönytor och minimerar koldioxidavtryck. Vi inför ekologisk kompensation vid byggen.
- Vi uppmuntrar till mångsidigt byggande som passar ihop med befintlig bebyggelse. Vi bygger även på höjden där det passar in i stadsbilden.
- Vi renoverar hellre än river. Om rivning är nödvändigt ska byggnadsdelar återanvändas eller återvinnas.
- Vi bevarar, skyddar och restaurerar värdefulla byggnader, såsom de gamla trähusen i centrum. Vi använder viten och tvångsåtgärder vid behov för att trygga skyddade byggnader.
- Vi säkerställer att byggandet präglas av hållbarhet, lång livslängd och trygghet, exempelvis genom att beakta inomhusluftens kvalitet och införa livscykelberäkning för byggprojekt.
- Vi kompletterar arkitekttävlingar med landskapsarkitekttävlingar och ser till att nybyggen smälter in i sin omgivning. Vi tar inspiration från historiska europeiska städer där parker ses som en del av värdefulla kulturmiljöer.

Stadsdels- och bostadspolitiken ska motverka segregation och involvera invånarna

Segregation, alltså uppdelningen av stadsdelar utifrån socioekonomiska faktorer, utgör en risk för samhällsfreden. Det mest effektiva sättet att motverka detta är en bostadspolitik

som blandar olika boendeformer och möjliggör att människor med olika bakgrunder och inkomstnivåer kan bo i samma områden. Invånarnas delaktighet i områdesutveckling måste stärkas, eftersom de ofta har bäst insyn i sina områdens styrkor och utvecklingsbehov.

Åtgärder

- Vi bygger tillräckligt många bostäder i olika prisklasser för att säkerställa att människor från alla samhällsskisser kan bo i olika delar av staden.
- Vi ser till att Åbo förblir en attraktiv bostadsort även för barnfamiljer. I planläggning och bygglovsprocesser tar vi hänsyn till familjebostäder, och vi kompletterar höghusbyggandet med småhus och en mångsidig bostadsproduktion.
- Vi skapar fler möjligheter för invånarna att påverka sin närmiljö. Vi utvecklar exempelvis invånardriven budgetering så att fler Åbobor kan delta.
- Vi lyfter fram områdenas unika karaktär och skapar tillsammans med invånarna egna kulturcentrum i stadsdelarna genom att öppna upp offentliga lokaler för allmänheten.
- Vi utreder Åbobornas uppfattningar om byggnaders utseende och trivsamt för att stödja planläggningen. Vilka arkitektoniska drag ska prioriteras på nya bostadsområden? Vilken typ av kompletteringsbyggande önskas i centrum, förorter och äldre småhusområden?
- Vi utvecklar och öppnar upp uppföljningen av hur de strategiska målen för generalplanerna uppnås, så att vi vet hur till exempel det övergripande målet om ökad trygghet påverkar planernas innehåll.

Åbos livskraft skapas genom arbetsplatser och invandring

En kommuns livskraft består av många faktorer. För Åbo är några av de viktigaste nyckelfaktorerna invandring, minskning av arbetslöshet och marginalisering, skapande av arbetsplatser, kommunens sociala skyddsnet, byggande, antalet företag samt en välfungerande kommunal förvaltning. Om alla dessa delområden fungerar väl har Åbo utmärkta förutsättningar att fortsätta utvecklas även i framtiden.

Åbo utnyttjar modigt de nya möjligheter som TE-reformen erbjuder

Från och med 1 januari 2025 har kommunerna (i Åbos fall genom arbetskraftsområdet) tagit över ansvaret för arbetskraftstjänster. Förhoppningen är att detta ska förbättra förutsättningarna för att skapa relationer mellan arbetsförmedlingen och arbetsgivarna i regionen. Om dessa kontakter fungerar väl gagnar det båda parter: arbetskraftstjänsterna

får en bättre förståelse för arbetsgivarnas faktiska behov, samtidigt som de kan påverka arbetsgivarna.

Åtgärder

- Vi garanterar tillräcklig studie- och yrkesvägledning för alla vuxna som riskerar arbetslöshet.
- Vi satsar särskilt på att nytutexaminerade unga snabbt kommer in på arbetsmarknaden.
- Vi stärker också sysselsättningstjänsterna för personer över 50 år. Åldersdiskriminering i arbetslivet är ett verkligt problem och måste aktivt bekämpas, till exempel genom att främja anonyma rekryteringsprocesser.
- Vi säkerställer att sysselsättningstjänsterna är jämlika även för dem som ännu inte behärskar finska eller svenska fullt ut. Vi satsar på flerspråkig kommunikation.
- Vi skapar incitament för arbetsgivare att anställa invandrare vars språkkunskaper fortfarande är begränsade.
- Vi uppmuntrar arbetsgivare att bättre beakta utländska examina och yrkeskompetenser.
- Vi främjar anställning av personer med nedsatt arbetsförmåga och andra som har svårt att få jobb. Staden fungerar som en förebild genom att själv anställa fler personer med svaga språkkunskaper och erbjuda fler arbetspraktikplatser.

Bra arbetstillfällen skapar den starkaste livskraften

Staden bör särskilt stödja företagande som skapar ny hållbar ekonomisk verksamhet. Sysselsättningspolitiken har två lika viktiga mål: att trygga förutsättningarna för de i nuläget sysselsättande företagssektorerna och samtidigt förbereda sig på att teknologisk och samhällelig förändring skapar helt nya former av arbete. Staden måste vara redo för denna omställning i arbetslivet.

Åtgärder

- Den marina industrin är en av Åbos bärande pelare. Vi skapar förutsättningar för en särskilt hållbar marin industri och utvecklar Åbo hamn till världens ekologiskt mest hållbara och livskraftiga hamnkomplex.
- Vi säkerställer att kompetensen som läkemedelsindustrin behöver utvecklas vid utbildningsinstitutionerna i regionen. Vi stärker den tekniska sektorns tillväxt genom diplomingenjörsutbildningen vid Åbo universitet.
- Vi ser till att staden själv är en ansvarsfull och attraktiv arbetsgivare.
- Vi inför upphandlingskriterier som uppmuntrar till hållbar och energieffektiv produktion. Sådana kriterier kan ge en konkurrensfördel för lokala företag som satsar på den gröna omställningen.

- Vi möjliggör för små och lokala aktörer att delta i stadens och dess bolags upphandlingar genom att dela upp dem i tillräckligt små delar och göra upphandlingssystemet tydligare.
- Vi utvidgar modellen med tillfälliga lokaler, som redan används av tredje sektorn, så att den täcker även företagsverksamhet och pilotprojekt.
- Vi förbättrar möjligheterna för nytutexaminerade att stanna i Åbo och arbeta eller starta företag. Vi samarbetar med högskolorna och stärker stödet och incitamenten för entreprenörskap.
- Vi stöder nätverks- och mentorverksamhet för nya företag och entreprenörer i samarbete med Business Turku. Vi utvidgar innovationshubbar, som Boost ry, även för kultursektorn.

Invandring skapar livskraft och jobb

Nya invånare från både Finland och utlandet stärker stadens livskraft. Att stödja integration, språkundervisning och sysselsättning motverkar marginalisering och stärker känslan av tillhörighet i det finländska samhället och i Åbogemenskapen. Samtidigt måste modersmålsinläring stödjas, eftersom genuin flerspråkighet är en betydande resurs både för individen och för samhället som helhet.

Åtgärder

- Vi erkänner tidigare kompetens bättre i integrationsutbildningen för personer som flyttat till Finland.
- Vi säkerställer att språkundervisningen under integrationsfasen är av hög kvalitet och redan från början stödjer arbetslivsfärdigheter.
- Vi tar inspiration från Sverige genom att utveckla branschspecifika ordböcker för nyinflyttade som stöd för sysselsättning.
- Vi satsar särskilt på kvinnors integration genom att undanröja hinder för deltagande i språkundervisning och sysselsättningstjänster, till exempel genom att erbjuda barnpassning eller möjliggöra deltagande tillsammans med barn.
- Vi drar nytta av erfarenhetsexpertis från invandrargemenskaper för att stödja integrationen.
- Vi främjar praktisk språkinläring. Språk lärs bäst genom utbildning kombinerat med möjligheter att använda språket i vardagen tillsammans med helt vanliga finländare. Vi stödjer verksamhet och organisationer som för människor med invandrabakgrund och infödda finländare samman.
- Vi stödjer flyktingar som kommit till Åbo på grund av krig. Vi möjliggör Åbobornas engagemang i att hjälpa ukrainare genom samarbete med ukrainska föreningar och genom att stärka vänortsrelationen med Charkiv.

En medmännisklig stad stöttar sina invånare även i utmanande livssituationer

Ett grönt Åbo tar ansvar för invånarnas välbefinnande i samarbete med välfärdsområdet Varha. Att förebygga utsatthet och marginalisering ska vara ett genomgående mål i stadens verksamhet. Särskilt utbildnings- och ungdomstjänsterna ska ha tillräckliga resurser för att förebygga fattigdom som går i arv. Hemlöshet måste elimineras.

Åtgärder

- Vi genomför stadens centrala mål att bekämpa ensamhet genom hela livet.
- Vi förbättrar ensamföretagares ställning och uppmärksammar särskilt de missförhållanden som skapats av atypiskt företagande och plattformsekonomin.
- Vi söker i samarbete med Varha boendelösningar som kombinerar gemenskap och omsorgstjänster för äldre och för olika andra behov. Vi förbättrar möjligheterna till självständigt boende genom exempelvis tillgängligt byggande.
- Vi eliminerar hemlöshet i samarbete med Varha genom att bygga olika typer av stödboenden och erbjuda rådgivning och tjänster. Vi inför en garanti om att alla hemlösa under 29 år ska få en bostad inom en bestämd tidsram.
- Vi tryggar verksamheten för organisationer som delar ut mat och stärker samarbetet med dem.
- Vi stärker delaktigheten för personer med funktionsvariationer genom att till exempel arrangera funktionsrättspaneler och inkludera personer med funktionsvariationer i planeringen och utvecklingen av tjänster.
- Vi stöder äldre Åbobors möjlighet att vara aktiva stadsbor genom att förbättra tillgängligheten och stödja föreningar.

En bra stad har god förvaltning och en hållbar ekonomi

Förvaltningens uppgift är inte bara att säkerställa en hållbar ekonomi, utan att i allmänhet främja stadens öppna och hållbara utveckling. För De gröna är den offentliga ekonomin ett verktyg för att förbättra människors och miljöns välbefinnande under demokratisk kontroll. På lång sikt måste stadens ekonomi vara i balans, men inte på bekostnad av välfärden. Stadens ekonomiska förvaltning ska skötas ansvarsfullt och transparent.

Åtgärder

- En hållbar ekonomi bygger på investeringar som stärker stadens livskraft och hållbarhet. I en ansträngd ekonomisk situation ska anpassningsåtgärder genomföras med måtta, så att de viktigaste tjänsterna inte drabbas av nedskärningar.

- Vi överväger en måttlig höjning av kommunalskatten om det är nödvändigt för att trygga allas rätt till ett gott liv.
- Vi erbjuder mångsidiga tjänster. De mest grundläggande tjänsterna ska i första hand produceras av staden, men vi satsar också på omfattande offentligt finansierade fritidstjänster så att kultur-, idrotts- och välfärdstjänster är tillgängliga för alla. Genom samarbetsavtal och upphandling med den privata sektorn kan vi komplettera tjänsteutbudet och samtidigt främja företagande.
- Vi övervakar verksamheten i både egna och upphandlade tjänster på ett transparent sätt.
- Vi fastställer budgetramar för avtal noggrant för att undvika onödiga kostnader. Vi säkerställer att investeringar inte växer ohållbart genom noggrann planering och modeller för gemensamt ansvarstagande.
- Vi säkerställer tjänsternas tillgänglighet enligt principen om ett enda serviceställe.
- Vi förnyar stadens ledningssystem med invånarna i fokus.
- Vi förbättrar stadens språkliga tillgänglighet på lättläst finska och erbjuder rådgivning på eget språk i vardagliga ärenden.
- Vi använder en mångsidig modell för samtalsdemokrati: medborgarpaneler, rådgivande folkomröstningar, deltagande budgetering och invånardriven budgetering. Vi anordnar till exempel ett årligt öppet klimatmöte och en medborgardialog om vilka frågor Åbo borde påverka i EU.
- Vi ger ungdomsfullmäktiges representant närvarorätt i stadsstyrelsen utöver deras yttranderätt i fullmäktige och nämnder.
- Vi utvärderar beslutens påverkan på minoriteter, kön och barn.
- Vi säkerställer transparens i beslutsfattandet inom stadens bolag.

Lärande är en mänsklig rättighet

Människan är av naturen nyfiken, och möjligheten att lära sig nya saker är avgörande för det mentala välbefinnandet. En utbildad person klarar sig bättre i en arbetsmarknad i snabb förändring och har förmågan att vara tillräckligt skeptisk gentemot skadlig informationspåverkan. I en modern värld kan utbildning inte ses som något man skaffar sig en gång i ung ålder – det är numera normalt att behöva utbilda sig flera gånger under livet. Utbildning är en investering som skapar kompetens och samhällsfred. Därför måste den få tillräckliga resurser. På alla nivåer måste vi också säkerställa att utbildning är jämlik för personer med funktionsvariation och andra med behov av särskilt stöd, och att det finns tillräckligt med resurser att tillgå när behovet uppstår.

Småbarnspedagogiken lägger grunden för lärande

Tillgänglig småbarnspedagogik av hög kvalitet lär barn viktiga färdigheter, ger dem nya vänner och motverkar ojämlikhet. I småbarnspedagogiken får barn inlärningsfärdigheter och möjlighet att lära sig samverka med andra under ledning av yrkeskunnig personal, och eventuella behov av särskilt stöd kan uppmärksammas redan innan skolstarten. Tillgången till småbarnspedagogik förbättrar också föräldrarnas möjligheter att ta emot arbete och bör därför ses som en del av stadens strategi för sysselsättning och livskraft.

Åtgärder

- Vi säkerställer att möjligheten till dagvård är lättillgänglig för alla familjer och tryggar mångsidiga tjänster.
- Vi garanterar tillräckliga resurser för barn med behov av särskilt stöd.
- Vi främjar en permanent lösning för fyra timmars kostnadsfri småbarnspedagogik för alla familjer och bevarar den subjektiva rätten till dagvård.
- Vi säkerställer att personalen inom småbarnspedagogiken har kompetens i att förebygga och ingripa vid mobbning samt att tidigt identifiera barns utmaningar.
- Vi avskaffar onödiga administrativa uppgifter för personalen inom småbarnspedagogiken.
- Vi uppmuntrar daghem och skolor att öka utomhusvistelser och tid i naturen. Vi satsar också på att öka grönområden på daghems- och skolgårdar.

Den allmänbildande grundskolan är hörnstenen i ett bildat samhälle

En gemensam grundskola skapar en gemensam kunskapsbas för alla. Denna kunskapsmässiga jämlikhet är en hörnsten i Finlands framgångshistoria. Samtidigt står den inför många utmaningar, och den nuvarande goda situationen kan inte tas för given utan riktade satsningar på problemområden.

Åtgärder

- Vi säkerställer tillsammans med Varha att det finns tillräckligt med elevvårdspersonal i skolorna, så att elever som behöver stöd får hjälp direkt när behovet uppstår.
- Vi tryggar arbetsförhållandena och välmåendet för personal inom utbildningssektorn och möjliggör fortbildning.
- Vi förutser skolors och daghems lokalbehov och förebygger inomhusluftsproblem genom att regelbundet kontrollera luftkvaliteten och byggnadernas skick samt genom att använda lokalerna enligt plan. Vi ser också till att ersättningslokaler håller hög kvalitet.
- Vi riktar extra stöd till skolor i områden där familjernas ekonomiska situation eller modersmål påverkar skolgången.

- Vi förbättrar elevernas jämlika möjligheter till lärande genom att utöka utbudet av valbara ämnen i alla skolor. Vi gör klasser med särskild inriktning mer tillgängliga för barn från olika bakgrunder genom att förbättra kommunikationen. Vi stödjer tillgången till prisvärda fritidsaktiviteter i anslutning till skoldagen.
- Vi satsar på läskunnighet och kulturförstran genom att till exempel stärka samarbetet med bibliotek och utöka antalet bokbussar.

Studier förnyar Åbo och hela Finland

Åbo erbjuder ett brett utbud av studiemöjligheter efter grundskolan. Gymnasier, yrkesinstitut, folkhögskolor, yrkeshögskolor och universitet bildar ett helt nätverk av möjligheter. Studietiden är dock en utmanande livsfas på många sätt. Studerandes välmående måste stärkas i samarbete med Varha och SHVS, och möjligheterna för studerande och nyutexaminerade att få arbete i Åbo måste förbättras.

Åtgärder

- Vi utökar möjligheten att kombinera kurser från yrkesutbildningen och gymnasiet. Vi utvecklar samarbetet mellan högskolor och alla andra stadens utbildningsinstitutioner i Åbo.
- Vi säkerställer tillräcklig närundervisning och tillgång till studiehandledare, ungdomsledare, kuratorer och psykologer i skolorna. Vi satsar särskilt på att vägleda unga med minoritetsbakgrund till fortsatta studier.
- Vi erbjuder praktik- och sommarjobbplatser för unga och studenter inom alla stadens sektorer och etablerar sommarföretagarstipendier som ett komplement till sommar- och säsongsarbetssedlar.
- Vi erbjuder studierabatter på stadens tjänster och gör det enkelt att ansöka om dem.
- Vi säkerställer tillgången på förmånliga och välunderhållna bostäder samt stödbostäder för både inhemska och internationella studerande. Vi tryggar ett tillräckligt bostadsutbud genom samarbete mellan staden och Studentbystiftelsen.
- Vi ser till att Åbo är en attraktiv stad att bo kvar i även efter studierna.

Det moderna samhället förutsätter livslångt lärande

Lärandet slutar inte efter den första examen – det är en livslång process. Bildning förbättrar i sig livskvaliteten. Eftersom arbetslivet ständigt förändras blir det allt vanligare att människor arbetar inom flera olika branscher under sitt liv. Vidareutbildning, omställningsutbildning och fortbildning är därför förutsättningar för ett välmående samhälle. Hela branscher kan snabbt bli föråldrade, vilket gör det avgörande att alla har flexibla möjligheter att utbilda sig för yrken där efterfrågan är större. Omställningsutbildning måste vara ekonomiskt möjlig för alla som behöver det.

Åtgärder

- Vi möjliggör mångsidig utbildning genom att stödja vuxenutbildningsinstitutioner på det sätt de behöver. Vi söker sätt att göra vuxenutbildningen i Åbo attraktiv i hela Finland.
- Vi skapar utbildnings- och marknadsföringssamarbete mellan de öppna högskolorna i staden.
- Vi säkerställer ett tillräckligt svenskspråkigt utbildningsutbud för vuxna över institutionsgränserna.
- Vi ordnar vid behov gemensam undervisning mellan gymnasier och yrkesinstitut, till exempel i form av språkkurser och hygienpassutbildning.
- Vi försvarar möjligheterna för läroanstalter inom fri bildning att verka både som utbildningsanordnare för vuxnas fort- och vidareutbildning samt som samarbetspartners för gymnasie- och yrkesutbildning.

Invånarna bygger Åbo

Människors liv handlar inte enbart om arbete och sömn – meningsfull fritid är en viktig del av ett hälsosamt liv. Med relativt små satsningar kan staden skapa enormt välbefinnande genom att stödja kultur, idrott och föreningsverksamhet. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot fritidstjänster för barn och unga, för att minska risken för livslång marginalisering.

Kultur är en förutsättning för ett gott liv

Kultur är ingen lyx, utan en grundläggande del av ett rikt och bildat liv. Dess positiva effekter syns i människors mentala hälsa, i gemenskaper och i näringslivet. En levande kulturmiljö är en central faktor när människor väljer var de vill bo. Kultur är dessutom både lokalt och ekologiskt – att konsumera kultur är en av de få helt hållbara konsumtionsformerna.

Åtgärder

- Vi utvecklar bibliotekens tillgänglighet så att alla människor kan känna sig hemma där. Vi utökar läs- och skrivcirklar för alla åldrar, från bebisar till seniorer. Vi förlänger öppettiderna för filialbibliotek genom att införa mer självbetjäning.
- Vi säkerställer att biljetter till konserter och teaterföreställningar är tillgängliga till rimliga priser. Vi erbjuder gratis inträde och guidade turer på museer och andra kulturinstitutioner.
- Vi tryggar bildkonstnärers arbetsmöjligheter genom att säkerställa ekonomiskt tillgängliga ateljéutrymmen och stödja galleriverksamhet.
- Vi avsätter en procent av budgeten i nya byggnadsprojekt för konstverk.

- Vi möjliggör en smidig flytt för filharmoniska orkestern till Fuga och stärker dess verksamhetsförutsättningar.
- Vi säkerställer goda verksamhetsförutsättningar för Åbos yrkes- och amatörteatrar.
- Vi ser till att det finns ekonomiskt tillgängliga lokaler för kulturverksamhet och arbetsutrymmen i hela staden.
- Vi uppmuntrar samarbete mellan utbildningsanordnare i kultursektorn och strävar efter att utöka utbildningen på magisternivå inom kultursektorn.
- Vi stärker samarbetet mellan kultursektorn och skolor genom att involvera konstnärer, musiker, författare och teateraktörer i skolornas konstundervisning.

De gröna är föreningarnas, medborgaraktivismens och invånarrörelsernas bästa allierade

Föreningar är grundpelare för ett aktivt stadsliv. Det arbete som föreningar och frivilliga gör möjliggör en mängd olika verksamheter – från barns idrottsaktiviteter till yrkesnätverk för vuxna och stödverksamhet för äldre. I Egentliga Finland finns över 9 000 föreningar, vars verksamhet och frivilligarbete stärker deltagarnas välmående. De ser till att människor i risk för utanförskap finner gemenskap och håller till exempel pensionärer aktiva och i rörelse. Föreningar skapar och upprätthåller sociala relationer, både bland infödda Åbobor och nyinflyttade.

De gröna ser föreningsverksamhet som en investering i lokal välfärd – de placerade resurserna ger flerfaldig avkastning. Genom att stödja föreningar med kommunikation, lokaler och bidrag kan staden ge dem möjlighet att erbjuda invånarna en plattform för frivilligarbete, aktivt medborgarskap och ökat välbefinnande.

Åtgärder

- Vi säkerställer att Åbobor har möjlighet att engagera sig i kampen mot klimatförändringen, i att bekämpa ojämlikhet, hjälpa krigsdrabbade och andra frågor de brinner för. Vi stödjer och lyssnar på medborgaraktivism i dess olika former.
- Vi stärker föreningars verksamhetsförutsättningar genom verksamhetsbidrag, subventionerade hyrespriser i stadens lokaler och mångsidigt samarbete. Vi lyssnar aktivt på föreningarnas behov och tryggar deras verksamhetsförutsättningar.
- Vi stödjer föreningar och gemenskaper genom att erbjuda avgiftsfria lokaler för evenemang och möten, både i centrum och i de olika stadsdelarna.
- Vi hjälper föreningar och gemenskaper att öka sin synlighet och tillgänglighet genom att erbjuda stöd och kommunikationskanaler samt genom att ansluta Åbo till

Lähellä.fi-nätverket. Vi utvecklar stadens kommunikationsstrukturer så att de bättre kan stödja spridningen av information om tredje parters verksamhet.

- Vi stabiliserar föreningars finansiering genom att utöka bidragsstödet och möjliggöra fleråriga stödavtal.
- Vi utvecklar samarbetet med församlingarna och diakoniarbetet.
- Vi skapar en "förenings- och aktivismstig" för Åbo, där invånarna kan utforska och hitta föreningar och rörelser att engagera sig i.

En fungerande stad uppmuntrar till rörelse

För vardagsmotionärer och löpare är hela staden en träningsplats, men särskilda idrottsanläggningar behövs både för elitidrott och lågtröskelaktiviteter. Brist på fysisk aktivitet utgör ett hot mot hälsan så väl för barn med mycket skärmtid som för distansarbetande vuxna och ensamma seniorer. Motion skapar välbefinnande, glädje och upplevelser – och varje euro som investeras i idrott ger avkastning.

Åtgärder

- Åbo förtjänar ändamålsenliga idrottsanläggningar för både elitidrott och lågtröskelmotion. I en växande stad räcker det inte att bara ersätta gamla anläggningar med likadana – utbudet måste utökas.
- Vi planerar smidiga förbindelser till nya idrottsanläggningar med kollektivtrafik samt för fotgängare och cyklister. Detta är särskilt viktigt vid centraliseringen av idrottsplatser till Artukais. Biltransport ska inte vara en förutsättning för att kunna utöva idrott.
- Vi säkerställer simmöjligheter även i östra Åbo när Petrelius simhall tas ur bruk. Vi renoverar utomhusbassängen i Kuppis och utreder möjligheten till vinterbad.
- Vi utvecklar träningsmöjligheterna längs båda stränderna av Aura å, från Kurala Bybacke till Åbo slott.
- Vi visar uppskattning även för nya och mindre idrottsgrenar.
- Vi uppmuntrar till vardagsmotion genom ett omfattande nätverk av cykel- och promenadrutter samt genom bra vinterunderhåll och belysning på gator och skolgårdar.
- Vi tryggar avgiftsfria träningsmöjligheter såsom motionsspår, badstränder, skridskobanor, skateparker, utegym, träningstrappor, spelplaner och naturområden.
- Inom gymnastikundervisningen sätter vi fokus på att uppmuntra elever och på att introducera olika grenar. Vi samarbetar med idrottsföreningar för att bredda utbudet i skolornas gymnastikundervisning.
- Vi utvecklar idrottsmöjligheter i samarbete med föreningar och företag och fortsätter att modigt testa nya samarbetsmodeller.

- Vi sänker tröskeln för att börja idrotta genom att till exempel erbjuda en första gratis laddning av Kimmoke-armbandet, som är riktat till arbetslösa och personer i rehabilitering.
- Vi håller priset på seniorarmbandet rimligt och utökar dess användningsmöjligheter i samarbete med föreningar och privata gym.

En aktiv ung person är en framtida aktiv vuxen

Att stötta barn och unga är en investering i framtiden. När barn- och ungdomstjänster fungerar väl blir det naturligt för familjer att bosätta sig i Åbo. Att förebygga ungas marginalisering är en särskilt viktig investering som, trots välfärdsområdesreformen, fortfarande främst är kommunens ansvar. Inom ungdomsarbetet spelar föreningar en central roll, och kommunens uppgift är att samordna deras verksamhet.

Åtgärder

Vi behåller barnfamiljer i Åbo genom att förbättra tjänster för barn och familjer.

- Vi bygger en lekpark i centrum, eftersom små barn också är välkomna att leka i stadskärnan. Vi bygger fler öppna lekplatser runt om i Åbo och ser till att de är rena och trygga.
- Vi inför en fritidsgaranti där varje ungdom garanteras åtminstone en meningsfull fritidsaktivitet (idrott eller något annat). Vi stödjer unga i att hitta en egen hobbystig i samarbete med föreningar, skolor och familjer. Vi hjälper låginkomsttagande familjer att täcka kostnader för idrottsaktiviteter och att komma igång med hobbyer.
- Vi stärker det tvärprofessionella samarbetet mellan småbarnspedagogik, ungdomstjänster, polisen, föreningar, fritidsklubbar, mentalvårdspersonal, skolor och familjer. Vi tydliggör gränsytor och samarbetet mellan staden och välfärdsområdet inom skola, småbarnspedagogik, ungdomsarbete och familjetjänster.
- Vi stärker barnets rätt till båda sina föräldrar, exempelvis genom att möjliggöra skolskjuts till två olika adresser. Vi förbättrar också stödet till ensamförsörjande familjer och stärker lokala rättigheter för regnbågsfamiljer.
- Vi möjliggör att morgon- och eftermiddagsverksamhet kan bedrivas nära skolorna och garanterar att resurserna anpassas till ökade kostnader. Vi stödjer fritidsaktiviteter i skolornas lokaler och utreder möjligheten att använda skolbyggnader för verksamhet även utanför skoltid. Vi garanterar att tredje sektorn och hobbyorganisationer fortsättningsvis får använda skolornas lokaler till låga kostnader.

Vi investerar i framtiden genom tjänster för unga

- Vi tryggar resurserna för ungdomsverksamheten i Åbo och säkerställer att ungdomsarbetets förebyggande effekt erkänns i beslutsfattandet. Vi lyfter fram ungdomsarbetarnas expertis om ungas liv, behov och delaktighet.
- Vi satsar på uppsökande ungdomsarbete och gör tjänsterna tillgängliga för alla. Vi fortsätter att testa mobila ungdomsverksamheter och ser till att unga som bor långt från ungdomslokaler också får stöd.
- Vi erbjuder tryggare fritidsutrymmen för unga med minoritetsbakgrund och för regnbågsunga. Vi samarbetar med föreningar och organisationer som arbetar med minoriteter för att skapa mer inkluderande och välkomnande utrymmen.
- Vi ingriper mot mobbning och skolvåld genom att skapa nya kanaler för barn och unga att berätta om sina upplevelser, till exempel genom en kurator- eller barnskyddsjour på sociala medier. Vi satsar på kvaliteten av och tillgången till ungdomsarbete i skolan och säkerställer att varje barn och ungdom i Åbo har en trygg vuxen i skolmiljön.
- Vi utvecklar det tvärprofessionella stödet för barn med särskilda behov och strävar efter kontinuitet genom att samma personal arbetar långsiktigt med samma familjer. Tidigt och tillräckligt stöd minskar behovet av mer omfattande insatser senare.